

Haderslev

Haderslevip Kommuneani suliniuteqareernermi malinnaasarneq pillugu piffimmi suliniut

Marie Riishøjgaard, suliniummik aqutsisoq

Suliniuteqareernermi malinnaasarneq
– inissinneqarnikuusunut inersimasunngornermut
ikaarsaarfik pitsaaneq

Sammasat pingaarnert:

- Suliniuteqareernermi malinnaaneq
- Suliniuteqareernermi malinnaasarnrup/Suliniuteqareernermi malinnaasarnermik suliniutip siunertaa
- Sullitassat taakkuninngalu misissuineq
- Attaveqartariaatsit
- Suliniuteqareernermi malinnaanermik suliniummi neqeroorutit
- Pingaartitat
- Aaqqissornera
- Sullissinermi suleqatit
- Suliniuteqareernermi malinnaanernup unitsinneqarnera
- Ajornartorsiutit

Suliniut pilersinneqarpoq

Haderslev Kommunemi qinnuteqarni arnermut suleqatigiit Servicestyrelsen-imut aningaasanik qinnuteqarsimapput.

Haderslev kommunit quligiluat akornanni kisimi aningaasanik tunineqarsimavoq. Aningaasaliissutit 51 millionit iluanni 9 mill. pissarsiarivai.

Suliniummumut aqutsisut marluk atorfinitsinneqarput, kingornalu attaveqaat ataaseq (2009 ukiaagaa).

Kommunip allaffiani ini, pappiaqqat blokkit 2 kuglepennellu 2. Inuusuttullu sisamat. Anguniagaq: ukiut siulliit 19-it; 89-miit 2012 naannginneranut.

Massakkut – ukioq ataaseq qaangiummat:

Suliniummi aqutsisut marluk

Suliniummi suleqataasut marluk

Inuusuttut 22 suliniummi sullinneqartut

Inuusuttut sisamat naammassisut

Aamma naapittarfik atorneqarluartoq, inuusuttut 'naammagisimaarinnittut', isumaginninnermi siunnersortit nuannaartut aamma suleqatigisat pissarsinartut.

Service Lovemi kapitali 12 (tigusiffigalugu)

§ 76

Imm. 3. Inuusuttut 18-iliisinnatik angerlarsimaffimmi avataani kapitali 11-mi maleruagassat malillugit inissinneqarsimasut pillugit kommunalbestyrelse aalajangiisinnaavoq

1. § 55 malillugu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarneq, § 66 malillugu, inissiivimmi ingerlatiinnarneqarsinnaasoq imaluunniit nangeqqinneqarsinnaasoq,
2. inuusuttumut siunnersuisussamik toqqaasoqassasoq, tak. § 52, imm. 3, nr. 6,
3. inuusuttumut inummik aalajangersimasumik attaveqarfissamik toqqaasoqassasoq, tak. § 52, imm. 3, nr. 7, aamma
4. aniartuaarnissaanut aaqqissuussisoqassasoq, tak. § 55, manna tikillugu inissinneqarfiani.

-0-

Inuusuttut suliniuteqareernermi malinnaaffigineqarnermut naggaarsimasut, misilillugu nammineereersimagaluartut utersinnaapput suliniuteqareernermilu malinnaaffigineqarlutik.

Suliniuteqareernermi malinnaariaatsit

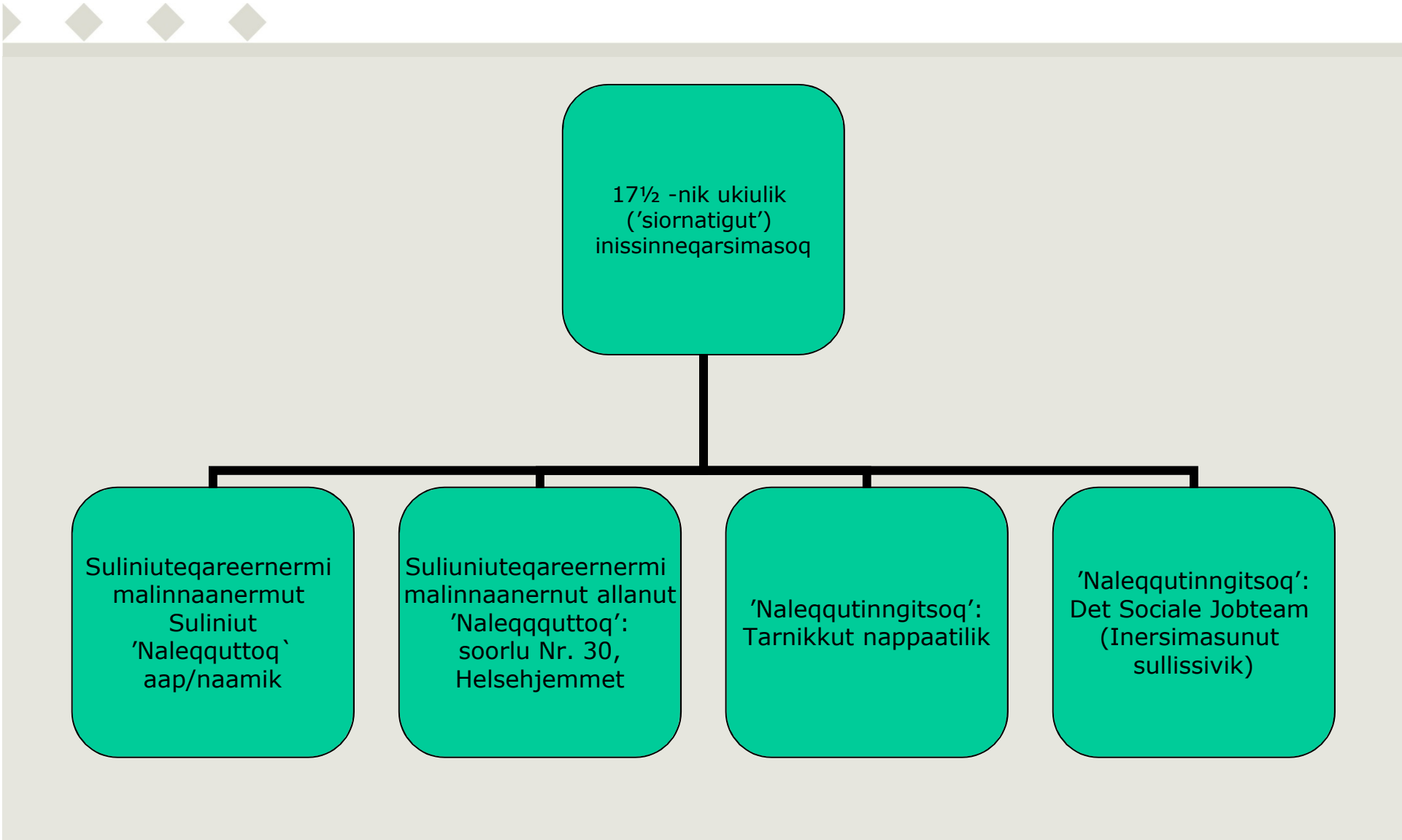
Suliniuteqareernermi malinnaaneq – pisarneq malillugu:

- Inissinneqarnerup sivitsornera 60%
- Inuttut siunnersorteqarneq 20%
- Attaveqaateqartarneq 10%
- Aniartuaarnermi aaqqissuussineq 10%

Suliniuteqareernermi malinnaasarnermik suliniut:

- Naapittarfik (Terminalen)
- Attavigisartagaq aalajangersimasoq
- Oqaloqatigiinnerit
- Aaqqiinerit inummut naleqqussakkat
- Atassuteqaqatigiinnerit assigiinngitsut (ass. ikaarsaariarneq pulaartarnerlu)
- Ilinniartitsineq/immikkoortut/oqallinnerit (eqimattakkaarluni ingerlanneqartut)
- Siunnersuineq, ilitsersuineq
- Periaatsit sullisseriaatsillu nutaat misilinneqarneri.

Haderslev Kommunianni periuseq

Inuusuttoq ...

- 18-leereersimassaaq 18-liartornerminilu inissinneqarsimassalluni (inissiissarfimmi, angajoqqaarsiani imaluunniit kommunemit nammineq ineeqqamini)
- kommunemi najugaqassaaq
- nammineq piumassutsiminik peqatassaaq
- 'nalignnaasuniissaaq' (t.i. Innarluutilinnut imaluunniit Inersimasunut Sullissivinnut atanani)
- Suliniutaasoq iluaqutigissavaa ineriartorlunilu
- kingusinnerpaamik 23-liiffissamini nammineersinnaalersimassaaq

- Innersuussisinnaasut (Haderslev Kommuneani Ilaqutariinnut siunnersuiffimmi isumaginninnermi siunnersortit – tassa taakku KISIMIK!) Allan attaveqarfigissavaat (suliniummi perorsaanikkut aqutsisoq).
Ataatsimoorlutik nalilissavaat suliniutip siunertaanut naleqqunnersoq.
Ajornanngippat 17½ -iliinermut atatillugu ataatsimiinnginnermi.
- Inuusuttup, Allanip inunnillu isumaginnittup naapeqaarnerat (Terminalenimi), neqeroorut saqqummiullugu. (Inuusuttoq tamatiguunngitsoq akuersereersimasarpoq). Immaqa aamma inuk attaveqarfik nutaaq, 'attaveqarfitoqaq' angajoqqaarluunniit.
- Suliniut neqeroorutaavoq inuusuttup piumassutsiminik akuerisinnaasaa. (Qanoq ilisukkulluunniit peqqissimigunik 'naaggaarsinnaapput').
- Inuusuttoq `qujalluni angerniariarpat' sullissineq aallartissaaq.
- 'Sullitassamik misissuilluni' ataatsimiinneq ajorpugut.

Sullitassanik misissuineq - nangillugu

- Qaammatip missaa qaangiuppat malittaasumik ataatsimiinneq, suliuniutissatut pilersaarutit ineriartortitsinissarlu Suliniuteqareernermi malinnaalluni suliniummi suliat misissorlugit.
- Taassuma kingorna qaammatit pingasunngoraangata malinnaaneq (imaluunniit pisariaqartitsinikkut – akulikinnerusumik akuttunerusumilluunniit).
- Isumaqatigiinneq malillugu isumaginninnermi siunnersortip sumut killinnermik nalunaarusiaq suliniutissatut pilersaarutip immikkoortuinik imalik pissavaa.
- Malunnaateqarluartumik allanngortoqarpat isumaginninnermi siunnersorti ilisimatinneqassaaq.

Sullitassanik misissuinermi immersugassaq

	Navn	Cpr.-nr.	Køn	Etnicitet	Seneste anbringelse	Pris	Bolig	Dato for møde	Misbrug	Valg Projekt Efterværn	Opstart
Ung1		030392 -	M	dansk	efterværn Reden	29.000	i Reden	09.06.10	?	ja	
Ung		05.05.91	M	dk/tyrkis	Ungecenter	30.755	Hjemme	20.10.09	nej	Ja	01.10.09
Ung 3+		210991	M	dansk	Fam.pl.	30.000	Eget Lejemål	01.10.09	nej	ja	01.10.09

Ineriartortitsinissaq

Ineriartortitsinissaq(periuseq):
Oqaloqatigiinneq-ineriartorneq-
Sulinermut atortoq, inuusuttup
Nakkutigisassaanik ersersitsisoq

Siunertaq:
Inuusuttup nammineq
Ineriartornerminik nakkuti-
giginninnissaa.
Taamaalillunilu akisussaaf-
fimmik tiguseqataassalluni.

Suliarinera:
Inuusuttoq eqqissilluni nuan-
nisaarluni immersuissaaq.
Aamma kingornatigulluunniit
ineriartortitsionermi erseqqis-
sagassat oqaloqatigiissutigine-
qassapput.

• Ineriartornermut ilisarnaat – tigulaariffigalugu

- **Sunngiffik ikinnguteqarnerlu**
- Aap
- Naamik
-
- Peqatigiiffimmut klubimulluunniit ilaasortaavit?
- Angeruit, suna? _____
- Piffissaq qanoq annertugisoq peqatigiiffimmi klubimiluunniit atortarpiuk?
- ÷ +
- Piffissaq qanoq annertutigisoq atortarusuppiuk?
- ÷ +
- Ikinngutitit qassiuppat?
- ÷ +
- Ikinnguteqarnerit qanoq iluarutigaaajuk?
- ÷ +
- Piffissaq qanoq annertutigisoq kisimiittarpit?
- ÷ +
- Kisimiittarnerit qanoq naammagisimatigaajuk?
- ÷ +
- Naamik
- Aap
- Nalunngisanni ataaseq ikinngutiginerpaasattut taasinnaaviuk?
- Ikinngutiginerpaasaqarneq ilinnut qanoq pingaartigaa?
- ÷ +
- Inuk kina ilinnut inuuninni pingaarnerpaava? _____
-

• Ineriartornermut ilisarnaat – tigulaariffigalugu

- Ilaqutaqarneq:
- Anaanannut/ataatannut atassuteqarnerit qanoq ippa?
- (anaana, ataata, angajoqqaarsiat, angajoqqaat nalilerneqassapput)
- ÷ +
- Anaanannut/ataatannut atassuteqarnerit qanoq ittuussasoq kissaatigaajuk?
- ÷ +
- **Ineriartorneq**
- **Qaammatini kingullerni pingasuni qanoq nuannaartiginikuuit**
- ÷ +
-
- **Qanoq nuannaartigerusuppit?**
- ÷ +
- **Anguniassallugit siunniussatit qanoq upperitigaagit?**
- ÷ +
- **Anguniagassavit iluatsinnissaat qanoq upperitigerusuppiuk?**
- ÷ +
- **Qanoq imminut "ilisimatigisorivit"?**
- ÷ +

Suliniuteqareernermi malinnaasarnerup anguniagaq

Anguniagaq pingaarneq:

Sullinniakkat Suliniuteqareernermi malinnaaffigineqarnermik neqerooruteqarfigis-sallugit, Haderslev Kommuneani aalajangersimasumik aallaaveqarnissaannik ikiorniarlugit.

- Ilinniagaqarneq/suliffik
- Inigisaq
- Inooqataanikkut attaviit (atassuteqarfigisartakkat inuttullu ineriartorneq)
- Peqqinneq (timikkut tarnikkullu)
- Aningaasaqarneq
- Sunngiffik

- ATUGARISSAARNEQ

Anguniakkap tullia:

Siunissami Haderslev Kommuniani – allanilu suliniuteqareernermi malinnaasarnermi miisilittakkanik periaatsinillu atorsinnaasunik ineriartortitsineq

- 'Nalinginnaasoq'
- 17½ -nik ukioqalernermit ikaarsaariarneq
  - Terminalenimi sammisaqarnerit aallaavigalugit
  - inuusuttut Terminalenimiissinnaanngitsut angerlarsimaffimmi/illoqarfimmi sumiissinnaanissaannik isumaqatigiissuteqaasiuullugit
  - pisariaqarpat ukiup affaa sinnerluguluunniit ataatsikkoortittarlugit.
- Pulaartarneq (ungasiliassappat)
- Aalajangersimanngitsumik attaveqarneq
- Inuk attaveqaat (Terminaleniunngitsoq)
- Allat ...?

Inuusuttunut neqeroorutit

Suliniuteqareernermi malinnaasarnermik suliniut (qulaani):

- Periutsit aallarniinerillu nutaat misilinneqassapput
  - Inuk attaveqaat aalajangersimasoq
  - Siunnersuineq, ilitsertsuineq.
  - Oqaloqatigiinnerit
  - Ataasiakkaanut aaqqiinerit eqimattanillu ingerlatsinerit
-
- Naapiffik – Terminalen

Terminalen (periaaseq):
Naapiffik inuusuttut atorsinnaasaat ilusileeqataaffissaat. Terminalen ineriartortuassaaq inuusuttut inooriaasiat takutituassallugu.

Siunertaq:
Sumiiffik inuusuttup ilorrisimaarfigisinnaasaa. Inuusuttunik allanik inunillu imminnut soqutiginnittunik naapitaqarfigisinnaasaat.

Iliorneq:
Terminalenimi inooriaaseq inuusuttut nammineq pilersissavaat. Inuusuttut ilanngunneqassapput kissaataannillu aperineqarlutik.

- Terminalen

- 'Isiinnarit'
- Ulluinnarni ammasarfiit aalajangersimasut
- Nerisassat: nillataartitsivik tamanut atugassiaq, nammineq taqualiorit, unnukkut nereqatigiinnerit
- Inuusuttut allat ilikkarlugit
- Ilat ilagalugit
- Tamanut aaqqissuinerit: Nuannisaarneq, qasuersaarneq, filmerneq, pool, Wii, neriivinni pinnguaatit, bingo, oqalugiarnert, qarasaasiat: Facebook, twitter, google, qinnuteqarnerit, ilinniagassat.
- 'Atuartitsineq'/ilanit ilikkarneq (ass. errorsineq, Suliffeqalissamaarneq)
- Inuusuttut siunnersuisoqatigiivi
Siunertaq: aalajangeeqataaneq/demokrati, ataatsimeeriaaseq, peqataaneq isummamillu anitsineq, inuusuttunut TAMANUT sinniisuuneq, Terminalen SULI pitsaanerulersillugu neqerooruteqarnerulersillugulu.

- **Maslowip pyramidia (pisariaqartitsinermik tulleriissaarinera):**

Periuseq:
Arajutsisimanngilarput
inuusuttut inerisartuler-
sinnatik pisariaqartititik
tunngaviusut pisariaqaraat

Siunertaq:
Paasisimassallugu sooq
inuusuttup ineriartornis-
sani malunianngikkaa.

Iliorneq:
Inuusuttup tunngaviusumik
pisariaqartitami pinissaanik
tapersensorparput ineriartor-
nissamut nukissaqaqqullu-
gu.

Nerisassaqarniarneq inuuniarnermut tunngaviujunnaarpat,
inuunermi pissarsiaqarniarneq tullinnguuttarpoq!

- Inuk attaveqat aalajangersimasoq aamma maligassiuisoq

Inuk attaveqaat (periuseq):
Inuusuttoq attaveqaateqalis-
saaq aallaqqaataaniit naane-
ranut malinnaasussamik.

Siunertaq:
Inuusuttumut toqqissi-
simasumik ingerla-
tsinissaq.

Iliorneq:
Inuusuttoq attveqarfeqalerpat,
taassuma suliaq ingerlatilissa-
vaa. Attaveqatigiinnerlu akisus-
saaffigalugu!

Maligassiuisoq(periuseq):
Inuusuttup ilaginerani oqa-
loqatigineranilu maligassi-
uissaagut.

Siunertaq:
Inuusuttut takutissallugit
assigiinngitsunik qisuariar-
toqarsinnaasoq, aamma
eqqortoqarlunilu eqqun-
ngitsoqarmat.

Iliorneq:
Inuusuttut oqaloqatigisaqaagut sam-
mineqartullu assigiinngitsut assigiin-
ngitsunik paasineqarsinnaaneri paa-
sitinniartarlugit.
Inuusuttut iliuusii eqqunngikkaanga-
ta unitsittarpagut. Suna eqqortuup-
pat eqqunngitsuuppalluunniit erseq-
qissumik nalunaartarpugut.

- Oqaloqatigiinnerit

Oqaloqatigiinnerit
(periuseq):
Coach atorlugu
Alliartortitsilluni
Ineriartortitsilluni

Siunertaq:
Inuusuttumut naleqqus-
sakkamik ineriartortitsi-
neq inuusuttullu kinaane-
ranik paasinnineq.

Iliorneq:
Oqaloqatigiinnerit su-
miiffinni toqqissisima-
nartuni pisarput.

- Periaatsit suliniutillu nutaat misilinneqarput ...

- Aamma assersuutigalugu makku suliarisarpagut ...:

Periuseq: Inuusuttut inuunertik nammineq akisussaaffigilerpaat.

Inuusuttut nammineq ineriartornertik akisussaaffigissavaat – imalt. akisussaaffigineq ilinniassavaat.

Siunertaq:

Inuusuttut Suliniut qimakku-nikku attaveqarfigisaminnit tapersorsorneqarnertik atorlugu nammineersinnaasariaqarput. Inuusuttut misigissavaat uagutsinnit tapersorsorneqarnatik iluatsissinnaallutik.

Iliorneq:

Inuusuttut pisariaqartitsiviisigut tapersorsorpagut. Nammineq suliasaat tiguneq ajorpagut namminerli suliarininnissaannik tapersersortarpagut. Sulinerup ingerlanera qitiutittarparput, tassanimi ineriartorneq pimmat.

Periuseq: Isiginneriaaseq akuersaartoq.

Inuusuttoq paasinnaasaanik saaffigisarparput. Inuusuttup unammilligai tigusarpagut; paasinnilluta ikiuerusullutalu.

Siunertaq:

Inuusuttup paasineqartut ilassineqartutullu misiginissaa.

Iliorneq:

Inuusuttup ajornartorsiutaat ilumoorsaarullugit ilinniarsimasutut ingerlatissallugit. Inuusuttullu pimoorullugit.

Kommunimi aaqqissuunna

- Suliniummik aqutsisut marluk
- Meeqanut Ilaqutariinnullu siunnersuisoqarfik (Ilaqutariinnut immikkoortoq)
- Qanoq iliuuseqarnissamut sullissisut (Ilaqutariinnut immikkoortoq)
- Suliniut naammassippat atuuttuannartunngortinnissaa...

- **Aqutsisoqatigiit** ukuningga peqataatillit pilersinneqarput:
- Suliniuteqareernermi malinnaasarnermik suliniummi aqutsisut marluk
- immikkoortumi pisortaq, Ilaqutariinnut immikkoortoqarfik
- immikkoortumi pisortaq, Ilaqutariinnut siunnersuisoqarfik
- suliffissarsiuussisarfimmi pisortaq
- Peqqinnissamut pisortaq, Peqqinnissamut immikkoortoqarfik
-
- Suliniuteqareernermi malinnaasarnermi suliniummi aqutsisut marluk
- immikkoortumi pisortaq, Ilaqutariinnut immikkoortoqarfik
- immikkoortumi pisortaq, Ilaqutariinnut siunnersuisoqarfimmit → Pisortaqarfik
- Suliffissarsiuussisarfimmi pisortaq → ataqatigiissaarisooq
- peqqinnissamut pisortaq, Peqqinnissamut immikkoortoqarfik

Aaqqissuunna – suliniummi suleqatigiit

- Suliniummi eqimattaliorsimavugut (malinnaasussat):
- Sammisami pisortat
- Uu-mi-ilitersuisoq
- Isumaginninnermi siunnersortit (Distriks- og Handicapgruppen-imiit, Haderslevimiit aamma Vojensimiit)
- Nakkutilliineq
- Ilaqutariinnik isumaginnittut

'ensomhed'-mik sulineq.

www.baglandet.com-imiit pulaartog

Suliniuteqareernermi malinnaasarnermi suliniut – ingerlaqatigalugu

- Suleqatigiinneq ammaassisuuvoq
- Inuusuttut nuannaartut
- Attaveqarfiullutik suleqataasut naammagisimaarinnittut:
  - Isumaginninnermi siunnersorti
  - Suliffissarsiuussisarfik aamma Ydelseskontoret
  - UU-mik ilitersuisut
  - Ilinniarfiit: EGU, STU, Produktionsskolen, Arbejdsmarkedsskolen, VUC
  - Ilaqutariit paarsisartut (angajoqqaat)
  - Suliffeqarfiit (Haderslevimi avataanilu)
  - Pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfik
  - Piumassutsiminnik sulisut Illuat
  - Peqatigiiffiit
  - Atornerluisunut sullissimeqarfik
  - Attartortitsisut, inissiaatileqarfiit
  - Inuusuttut attaveqarfii
  - ...

Ataatsimut isigalugu:

- Pitsaassuseq
- Tatiginnineq, toqqissisimaneq aamma tutsuiginartuuneq
- Ulluinnaq nuannersoq sammisami suleqatigiinnermi pitsaaasumi
  - Siunertanik pilersitsineq
  - Imminut ikiornissamut ikiuut/ilanngussaaneq
  - Kinguariarnissamut inissaqartitsineq

Periaasitsinnut tunngavittut:

- Akuerisaaneq
- Inersimasut akornini akisussaaneq
- Suleqatigiinneq ataqqinninnerlu

Suliniuteqareernermi malinnaaffigineqarneq inuusuttut qimattarpaat ...

Haderslev

- Inuusuttoq attaveqarfimminit tapersorsorneqarnermigut nammineersinnaaleraangami.
- Peqatiminnut 'nallersuussinnaaleraangamik'
- inuttut saqqummersinnaaneq, ineriartorneq peqqinnissarlu eqqarsaatigalugit naak inuttut namminneq immikkut ajornartorsiuteraluarlutik.
- Inuusuttup nammineq kissaatigiguniuk.

- MASSAKKUT: siunnersuisut 'ajunaarutissaqanngillat' , akia pillugu tunngavilersuisariaqannginnamik.
- 1.1.13 naatsorsuutigalugu akuerinartunngortissimasavaat, neqeroorut akeqarmat.
- Atukkat 1. 8. 2009 - 30.9.2010: 2.028.433 kr.

Suliniuteqareernermi malinnaanermi ajornartorsiutaasinnaasut

'Nalorninartut'

- Inuusuttut imigassamik/ikiaroonartunik atornerluisut akuersisut, suleqataasinnaanngitsulli.
- Inuusuttut nappaatilittut nalilernerqarnermikkut suliniuteqareernermi malinnaaffigineqarnerup saniatigut allamik aamma pisariaqartitsisut

Suleqatigiinneq

- angajoqqaanik (nipangiussisussaataaneq)
- ilaqutariit paarsisartut peqatigalugit
- sullissiviit allat peqatigalugit(!)

Unamminartut:

Inuusuttut Terminalenimik atuinngitsut

Haderslev Kommune nunakkut annertuvoq; kitaa' tungaani (Vojens, Gram, Arnum) inuusuttut qanoq angussavagut?

Suliniuteqareernermi malinnaasarnermi ajornartorsiutaasinnaasut (nangillugu)

- Isumaginninnermi siunnersortitut unamminartuuvoq Terminalenimut kaammattuissalluni, inuusuttunut piffik tigussaasoq nutaajusorli – inuusuttut sungiusimasaminnut toqqissisimanartitaminniiginnarnissaannit. Qanorluunniit ikkaluarpat allannguutaavoq.
- Suliniuteqareernermi malinnaasarneq imaluunniit Isumaginninnikkut Suliffissaqartitsiniarneq? Tamatuma piumasaaqatigaa isumaginninnermi siunnersorti siunissamut SUMORSUAQ isigisinnaassasoq!

Suliniuteqareernermi malinnaasarnermi ajornartorsiutaasinnaasut

- Sullissineq
Inuusuttut qanoq ilineratigut nammineersinnaalerpat? Aamma siuariarneq takusinnaavarput?

Minnerulaartumik piginnaaneq iluarpa, taamaalilluni malugineqarujumalluni?

Inuusuttut ingerlalluarnerumaat "pisariaqartitsisutut" annertutigisumik maluginiarnissaat qanoq qulakkiissavarput ?

Inuusuttut ilaat neqeroorummut akuersinngitsoorsinnaappat (suli annertunerusumik) piumasaqarfigineqarunik?
- Erseqqissisitsineq: inuusuttoq saperpa, imaluunniit eqiasunnermik peqquteqarpa?

Aamma usi ...

